

NAMTURĪBA UN VIDES AIZSARDZĪBA

SABATA PĒCPUSDIENAI

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Ps. 8., 1. Moz. 2:15, Atkl. 4:11, 2. Moz. 20:8-11, 1. Kor. 3:16.

ATMIŅAS PANTS:

„Un Dievs tos svētīja un sacīja uz tiem: ‘Augļojieties un vairojieties! Piepildiet zemi un pakļaujiet sev to, un valdiet pār zivīm jūrā un putniem gaisā, un katru dzīvu radījumu, kas rāpo pa zemi.’” (1. Moz. 1:28).

Pasaule, kurā mēs dzīvojam, ir mīlestības dāvana no Dieva Radītāja, no Tā, „kas radījis debesis un zemi, jūru un ūdens avotus” (Atkl. 14:7). Šajā radībā Viņš ir ielicis cilvēkus, ar iepriekšēju nodomu iedibinot attiecības ar Sevi, ar citiem cilvēkiem un ar apkārtējo pasauli. Tāpēc mēs kā septītās dienas adventisti ņemam vērā šo nodomu un audzinām sevi, lai būtu cieši saistīti ar savu kalpošanu Viņam.

„Tā kā cilvēces nabadzība un vides degradēšanās ir savstarpēji saistītas, mēs apņemas uzlabot visu cilvēku dzīves kvalitāti. Mūsu mērķis ir noturīga resursu vairošana, apmierinot cilvēku vajadzības. [..]

Šajā misijā mēs apliecinām, ka esam Dieva radības namturi un ticam, ka pilnīga atjaunošana būs pabeigta tikai tad, kad Dievs visu radīs jaunu.” Izvilkums no „Caring for Creation – a Statement on the Environment by the General Conference of Seventh-day Adventists”.

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 9. martā!

VARA PĀR RADĪBU – JAU RADĪŠANĀ

Saskaņā ar 1. Moz. 1:26, Ādamam bija vara pār citām radītajām būtnēm – gan jūrā, gan uz zemes un gaisā. Vara ietver ideju par valdīšanu pār šiem radījumiem. Nekas nav teikts par varu pār dabas spēkiem, bet tikai pār radījumiem. Saskaņā ar šo pantu, šī valdīšana bija universāla: Ādamam būtībā bija jābūt zemes valdniekam.

Izlasi vēlreiz Ps. 8. Kādā ir Dāvida reakcija uz to, ka Dievs parāda tādu godu cilvēkam? Ko nozīmē tas, ka mums ir dota „godība un varenība”, īpaši tādā kontekstā, ka cilvēkiem ir uzticēta valdīšana virs zemes? _____

Saskaņā ar 1. Moz. 2:19, viens no Ādama pirmajiem uzdevumiem bija dot vārdus dzīvniekiem. Vārdiem Bībeles laikos bija liela nozīme. Vārds bija tas, kas liecināja par personu un bieži vien par tās statusu. Vara dot vārdus putniem un zvēriem bija apstiprinājums Ādama kā dzīvnieku pārvaldnieka statusam.

Izlasi 1. Moz. 2:15. Kādā veidā tu redzi šeit atklātu namturības principu? _____

Ādamam bija uzticēts uzdevums rūpēties par dārzu, vadīt to un rūpēties par tā vajadzībām. Ebreju vārda sakne „smr”, kas šeit tulkota kā „kopt un sargāt” bieži nozīmē „būt nomodā pār” vai „aizsargāt”. Dārzs bija dāvana Ādamam, Dieva mīlestības izpausme, un Ādamam tagad bija dota atbildība pār to, – lūk, vēl viens pierādījums tam, ka Ādams ieguva varu radīšanas laikā.

Kā mūsu izpratnei par Dievu kā Radītāju vai pat vēl specifiskāk – mūsu izpratnei par pašu radīšanas stāstu, – vajadzētu ietekmēt to, kā mēs izturamies pret vidi? Kāpēc mūsu izpratnei par šiem jautājumiem vajadzētu pasargāt mūs gan no vienaldzības pret vidi vai, tieši pretēji, no fanātiskas nodošanās tai? _____

RŪPES PAR CITIEM RADĪJUMIEM

„Jo Man pieder visi meža zvēri, visi kustoņi pa tūkstošiem kalnos.” (Ps. 50:10). Kā šajā pantā ir aizskarta tēma par mūsu namturību uz zemes? _____

Izlasi Atkl. 4:11. Kā šis pants pauž radikāli atšķirīgu viedokli vispārpieņemtajiem ateistiskajiem uzskatiem par radīšanu bez radītāja, par radīšanu, kas ir bijusi tikai un vienīgi nejaušība? _____

Dzīvnieku radīšana nebija negadījums vai vēlāk prātā ienākusi doma. Dievs tos radīja ar nolūku. Tā bija Viņa griba, lai tie eksistētu, un šim principam vajadzētu noteikt mūsu izturēšanos pret tiem (skat. arī 2. Moz. 23:5, 12; Sal. pam. 12:10; Lūk. 14:5).

Cietsirdība pret dzīvniekiem un vienaldzība pret viņu ciešanām ir plaši atzīta kā simptoms personības traucējumiem. Ir nodibinātas daudzas organizācijas, lai veicinātu labu izturēšanos pret dzīvniekiem, un tas patiešām ir nepieciešams.

Tomēr vienlaikus daži cilvēki ir aizgājuši tik tālu, ka sākuši apgalvot – cilvēki nav svarīgāki par dzīvniekiem, un tāpēc cilvēkiem nevajadzētu būt privilīģētākai aprūpei. Šis domu gājums daudzējādā ziņā loģiski izriet no evolucionārā cilvēka izcelsmes modeļa. Galu galā, ja mūs un dzīvniekus šķir tikai laiks un izdevība, kāpēc mums vajadzētu būt īpašākiem par viņiem? Kāds filozofs pat apgalvoja, ka cālim un pat zivij ir lielāka „personība” nekā auglim sievietes organismā un jaundzimušam zīdāinitim. Lai arī cik smieklīgas šīs idejas var izklausīties, tās pavisam loģiski var izrietēt no evolucionārā cilvēka izcelsmes modeļa.

Protams, Raksti šādas idejas neatbalsta. Cilvēkiem ir īpašs status Dieva plānā, salīdzinājumā ar dzīvniekiem (Skat. 1. Moz. 3:21, 2. Moz. 29:38, 3. Moz. 11:3).

Iedomājies, ka esi ateists, kas atbalsta evolūcijas mācību, un pārdomā iemeslus, kāpēc tu domā, ka pret dzīvniekiem vajadzētu izturēties citādāk nekā pret cilvēkiem! Ko tas liecina par to, cik būtiski ir mūsu pieņēmumi, nosakot domu gaitu? _____

SABATS UN VIDE

Kā mēs redzējām, namturības koncepcija, runājot par mūsu rūpēm par šo planētu, ir tiešā veidā saistīta ar radīšanu. Uzskati par radīšanu ietekmē mūsu viedokli par to, kā mums vajadzētu izturēties pret radību.

Dažiem radība ir jāekspluatē, jāizmanto, pat jāizlaupa līdz tādām līmenim, kāds nepieciešams, lai piepildītu mūsu personīgās ilgas un vēlmes. Citi, turpretī, pielūdz pašu radību (skat. Rom. 1:25). Bībelē paustajam uzskatam vajadzētu dot mums līdzsvarotu redzējumu par veidu, kā mums izturēties pret pasauli, ko Kungs mums ir radījis.

Izlasī 2. Moz. 20:8-11. Ko mēs atrodam šajā bauslī tādu, kas ir saistīts ar namturību? _____

„Dievs nošķīra septītās dienas sabatu kā pieminēkli un pastāvīgu atgādinājumu Viņa radošajai darbībai un pasaules izveidošanai. Atpūšoties šajā dienā, septītās dienas adventisti uzsver īpašo izpratni par attiecībām starp Radītāju un Viņa radību. Sabata ievērošana uzsver to, cik svarīga ir mūsu integrēšanās vidē.” Izvilks no „Caring for Creation – A Statement on the Environment”

Norādot uz faktu, ka Dievs ir radījis mūs un pasauli, kurā mēs dzīvojam, sabats ir pastāvīgs atgādinājums tam, ka mēs neesam pilnīgi autonomi radījumi, kas visai pārejai pasaulei var darīt visu, ko vien vēlas. Sabatam vajadzētu mācīt mums, ka mēs patiešām esam namturi un ka namturība ir saistīta ar atbildību. Un, kā mēs redzam pašā bauslī, atbildība ir arī par to, kā mēs izturamies pret tiem, kas ir „zem” mums.

Padomā, kā tu izturies pret citiem cilvēkiem, īpaši pret tiem, kas ir tavā pakļautībā. Vai tu izturies pret viņiem ar cieņu, godīgi un žēlsirdīgi? Vai arī tu izmanto savā labā varu, kāda tev ir pār tiem? Ja tā, tad atceries – pienāks diena, kad tev būs jāatbild par savu rīcību. _____

SAVAS VESELĪBAS NAMTURI

Kā mēs mācāmies šajā ceturksnī, Dieva sākotnējā radība bija „laba”, pat „ļoti laba”. Viss iznāca no Radītāja rokas pilnības stāvoklī. Nebija ne slimību, ne kādu citu kaišu, ne nāves. Pretēji evolūcijas modelim, kurā slimības un nāve ir daļa no radīšanas līdzekļiem, šis sērgas ir uzradušās tikai pēc grēkā krišanas, pēc tam, kad pasaulē ienāca grēks. Tādējādi tikai radīšanas stāsta kontekstā mēs varam labāk saprast Bībeles mācību par veselību un dziedināšanu.

Izlasi 1. Kor. 6:19, 20. Kāda ir mūsu atbildība Dieva priekšā attiecībā uz rūpēm par savu ķermeni? _____

Mūsu miesa ir transportlīdzeklis smadzenēm. Svētais Gars ar mums sazinās ar smadzeņu palīdzību. Ja mēs vēlamies, lai mums būtu sakari ar Dievu, mums ir jā rūpējas par savu ķermeni un par smadzenēm. Ja mēs savu ķermeni izmantojam ļaunprātīgi, mēs iznīcinām sevi gan fiziski, gan garīgi. Saskaņā ar šiem pantiem, veselības jautājums pats par sevi un tas, kā mēs rūpējamies par savu ķermeni, par „Dieva templi”, ir morāles jautājums ar sekām, kas paliek visā mūžībā.

Rūpes par veselību ir svarīga daļa mūsu attiecībās ar Dievu. Skaidrs, ka daži veselības aspekti ir ārpus mūsu kontroles. Mums visiem ir bojāti gēni, mēs tiekam pakļauti nezināmām ķīmikālijām vai citiem kaitīgiem līdzekļiem un mums visiem pastāv risks tikt fiziski ievainotiem. Tas viss var sabojāt mūsu veselību. Dievs to visu zina. Bet tik lielā mērā, cik tas ir mūsu spēkos, mums ir jādara vislabākais, lai saglabātu savu ķermeni, kas ir radīts pēc Dieva līdzības.

„Lai neviens, kas apliecina ticību Dievam, neuzlūko ķermeņa veselības jautājumu ar vienaldzību un neiglaime sev, ka nesātība nav grēks un neietekmē viņu garīgumu. Starp fizisko un morālo dabu pastāv ciešas saites. Fiziskie ieradumi vai nu paceļ, vai degradē tikumības standartu. [...] Jebkurš ieradums, kas neveicina veselīgu cilvēka organisma darbību, degradē augstākās un cēlākās spējas.” E. Vaita „The Review and Herald”, 1881. gada 25. janvārī.

NAMTURĪBAS PRINCIPI

„Katrš labs devums un katra pilnīga dāvana nāk no augšienes, no gaismas Tēva, pie kura nav ne pārmaiņas, ne pārgrozības ēnas.” (Jēk. 1:17). Kā šis pants palīdz radīt pamatu Bībelē balstītai namturības koncepcijai? _____

Mēs bieži sliecamies domāt par namturību naudas izteiksmē. Kā mēs šajā nedēļā redzējam, namturība tomēr ietver daudz vairāk nekā tikai to. Tomēr vienalga, vai runa ir par naudu, par vides aizsardzību vai par mūsu pašu veselību, ir noteikti principi, kas ir saistīti ar labu namturību, principi, kas ir balstīti radīšanā, kā tas attēlots 1. Mozus grāmatā. Visbeidzot tāpēc, ka Dievs ir mūsu Radītājs un tāpēc, ka viss, kas mums ir, ir dāvana no Viņa, mums Viņa priekšā ir uzlikts pienākums būt labiem namturiem visā, kas mums ir uzticēts.

Izlasi Mat. 25:14-30, lai redzētu, kā šī līdzība ilustrē labas namturības atbildzinājumu. Kāda ir šīs līdzības vēsts attiecībā uz namturības principiem kopumā? _____

„Kalpiem Kristus nodod “savu mantu” — kaut ko, ko var izmantot Viņa labā. Viņš uztic “ikkatram savu darbu”. Katram ir sava vieta mūžīgajā Debesu plānā. Katram ir jāsadarbojas ar Kristu dvēseļu glābšanā. Ja esam pārliecināti, ka mums ir sagatavota vieta Debesu mājokļos, tad varam būt ne mazāk pārliecināti, ka mums ir norādīta arī īpaša vieta uz zemes, kur strādāt Dieva darbu.” Elena Vaita „Kristus līdzības”, 326., 327. lpp.

Ko tu dari ar talantiem, kas tev ir uzticēti (atceries – viss labais nāk no „gaismas Tēva”)? Kādus lēmumus tu vari pieņemt, kas darītu tevi spējīgu šīs dāvanas labāk izlietot Kunga darbam? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

„Kristus sekotāji ir atpirkti kalpošanai. Mūsu Kungs māca, ka īstais dzīves mērķis ir strādāt citu labā. Kristus pats bija strādnieks, un arī saviem sekotājiem Viņš ir devis kalpošanas likumu — tā ir kalpošana Dievam un citiem cilvēkiem. Ar to Kristus pasaulei ir atklājis augstāku dzīves jēdziena izpratni, nekā tā jebkad ir pazinusi. Dzīvojot un strādājot citu labā, cilvēks nonāk savienībā ar Kristu. Kalpošanas likums kļūst par ķēdes posmu, kas mūs savieno ar Dievu un citiem cilvēkiem.”
Elena Vaita „Kristus līdzības”, 326. lpp.

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Daži sekulāri domājoši cilvēki ir ierosinājuši, ka dzīves vērtību vajadzētu mērīt nevis pēc tā, vai dzīve ir humāna, bet pēc tās potenciāla dzīvot izpriecu pilnu dzīvi. Viņi varētu jaunu, veselīgu šimpanzi vērtēt augstāk nekā vecu, slimu cilvēku. Piemēram, izlasi sekojošo austrālieša Pētera Singera citātu, kurš apgalvo, ka noteiktos gadījumos cilvēkiem nevajadzētu būt vairāk tiesībām nekā dažiem dzīvniekiem: „Tie, kas protestē pret abortiem, bet regulāri pusdienās ēd cāļa, cūkas un teļa miesu, parāda tikai tendenciozas bažas par mūsu sugas locekļu dzīvībām. Jo, godīgi salīdzinot morāli atbilstošo raksturojumu, piemēram, saprātīgumu, pašapziņu, apziņu, autonomiju, prieku, sāpes utt., teļš, cūka un daudz izsmietais cālis ir tālu priekšā cilvēka embrijam jebkurā grūtniecības mēnesī. Ja mēs ņemam salīdzināšanai mazāk nekā trīs mēnešus vecu augli, tad zivs parāda vairāk saprāta pazīmju.” (Peter Singer, *Writings on an Ethical Life* (New York, N.Y.: The Ecco Press, 2000), p. 156.) Singers, protams, ir evolucionists, tāpēc viņš tic, ka nepastāv redzamas, vēra ņemamas atšķirības starp mums un dzīvniekiem. Mēs vienkārši esam attīstījušies evolūcijas ceļā par kaut ko citu nekā viņi, tas arī viss. Kas šajā ainā ir radikāli nepareizs? Kā mums kā kristiešiem vajadzētu reaģēt uz šāda veida domāšanu?

2. Ja vari atrast, paņem līdzi uz Bībeles izpētes grupu pilnu tekstu dokumentam „Rūpes par radību – adventistu nostāja vides jautājumā”. (Šo dokumentu var atrast adventist.org/beliefs/statements/main-stat5.html.) Ja ne, tad izmanto fragmentus, kas citēti šīs nedēļas sabata pētījumos. Pievērs uzmanību, kā tas sasaista 1. Moz. grāmatas radišanu un vides jautājumu. Pakavējies pie tā, kā pareiza izpratne par radišanu var pasargāt mūs no galējiem uzskatiem!